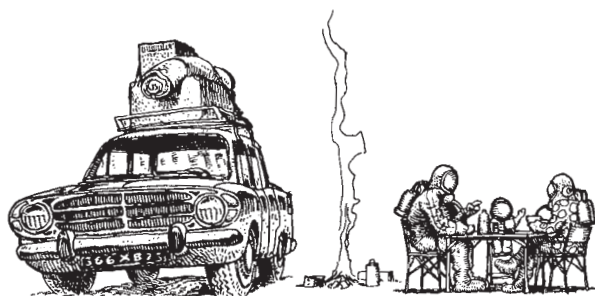

MOEBIUS

3

BIBLIOTEKA
MOEBIUS
KNJIGA 3
+
ARZACH

Scenarij i crtež Moebius
+
Originalno izdanje
Arzach (1976)

FIBRA

Izdavač Naklada Fibra d.o.o.
Glavni urednik Marko Šunjčić
Prijevod Darko Macan
Dizajn Melina Mikulić
**Izrada tipografije, prijelom
i priprema za tisak** Marko Šunjčić
+
Tisak Stega tisak d.o.o.
Naklada 500 primjeraka

ISBN 978-953-321-093-3

Arzach, Moebius,
© Les Humanoïdes Associés, SAS - Paris, 2012
All rights reserved
+

Zagreb, listopad 2012.

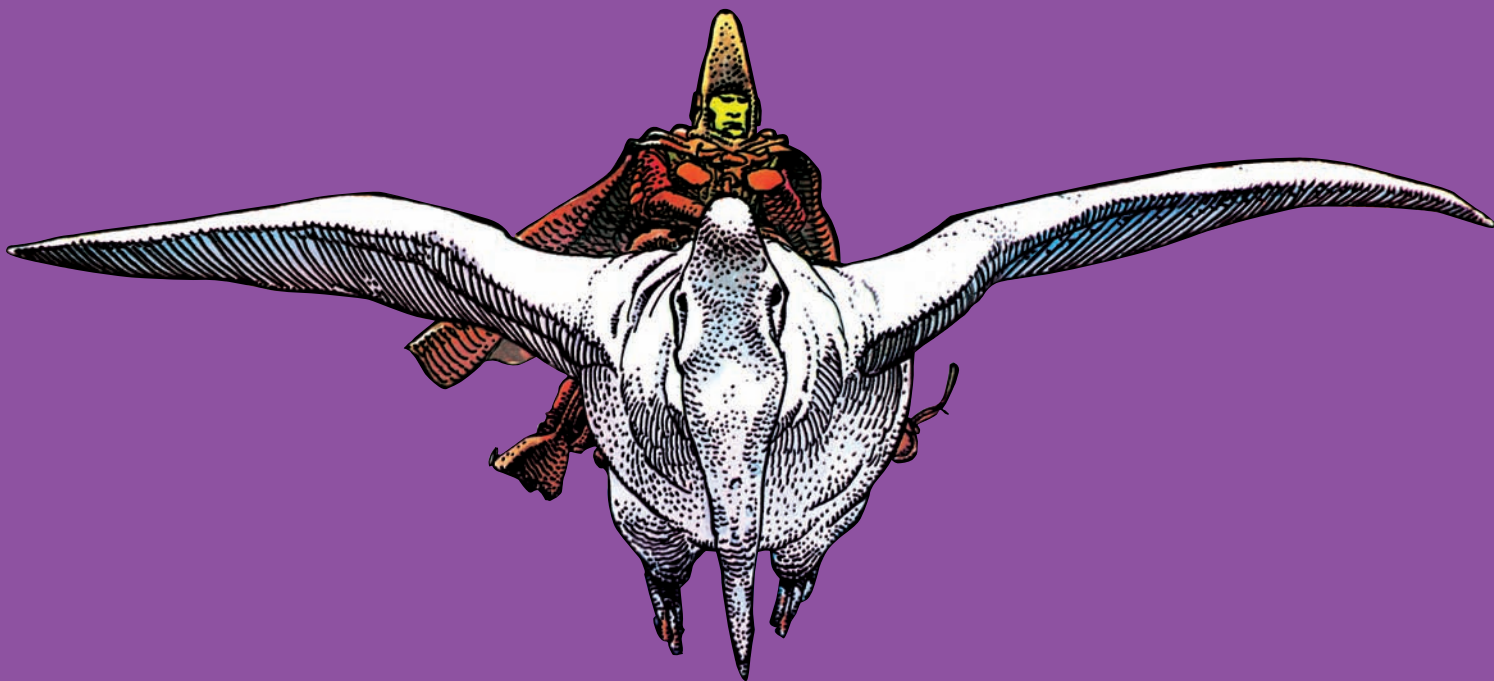

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

3

MOEBIUS

ARZACH

FIBRA

www.fibra.hr | www.stripovi.com

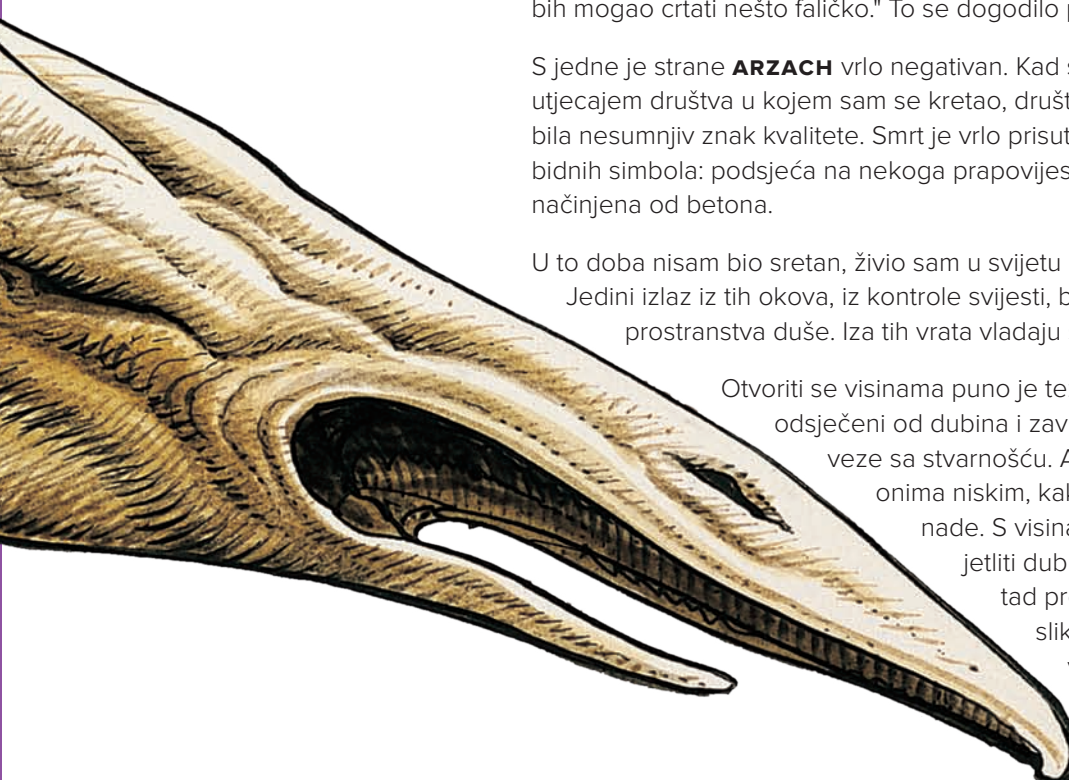

Kad je **ARZACH** prvi put objavljen, zaprepašujuće je odjeknuo. Te su stranice imale učinak bombe, male revolucije u svijetu stripa. Naročito je iznenađenje izazvala činjenica da na stranicama nije bilo nimalo teksta. Usto, priča se nije držala nikakvih klasičnih narativnih shema, barem kad je riječ o stripu jer u suvremenoj literaturi takva vrst tijekom nije ništa iznimno. Najposlije, ni grafički se nisam štedio pa sam svakom prizoru posvetio količinu rada i energije koji bi inače bili rezervirani za cijelu stranicu ili neku ilustraciju. Za mene je **ARZACH** bio svojevrsan prelazak na djelo, uranjanje u neobične svjetove onkraj vidljivih. No, nije se radilo samo o tomu da se nacrtaju još jedna čudačka priča, nego da se otkrije nešto vrlo osobno i osjećajno doživljeno. Zamisao je bila iskazati najdublju razinu svijesti, sam rub nesvjesnoga. Ova pripovijest, dakle, vrvi snovitim elementima. Kad se udubite u takvu vrstu posla, naglo se otvaraju ustave duha i pojavljuju se oblici, slike i arhetipovi koje je čovjek nosio u sebi. U prvoj slici, primjerice, divovski je toranj jasan falički simbol, baš kao i Arzachov šešir i niz drugih oblika posijanih ovim stranicama. Naravno, ništa od toga nije bilo namjerno, nisam sjeo za stol i rekao si "E, baš bih mogao crtati nešto faličko." To se dogodilo puno suptilnije.

S jedne je strane **ARZACH** vrlo negativan. Kad sam ga počeo crtati sigurno sam bio pod utjecajem društva u kojem sam se kretao, društva autora stripova, gdje je negativnost bila nesumnjiv znak kvalitete. Smrt je vrlo prisutna. Ptica je dobar primjer takvih morbidnih simbola: podsjeća na nekoga prapovijesnog gmaza, izumrlu vrstu, i kao da je načinjena od betona.

U to doba nisam bio sretan, živio sam u svijetu koji mi se činio teškim i zabrinjavajućim. Jedini izlaz iz tih okova, iz kontrole svijesti, bio je donji put, onaj koji vodi kroz mračna prostranstva duše. Iza tih vrata vladaju slike smrti, bolesti, patnje i užasa.

Otvoriti se visinama puno je teže. Nekima to ne treba. Oni su odrezani, odsječeni od dubina i završe proizvodeći anđelčice bez ikakve veze sa stvarnošću. A nužno je da se pozitivne slike spoje s onima niskim, kako bi stvorile harmoničnu cjelinu straha i nade. S visina treba crpiti energiju kojom će se osvijetliti dubine. Tek kad duh, dakle, prestane voditi, tad prestaju iskrsavati slike smrti i zamijene ih slike života. Do toga sam stigao tek nakon velikoga truda, istinskoga rada na ukupnosti moga bića i moga ponašanja. Promijenio sam način prehrane, način obraćanja drugima i odijevanja ... I nastavio sam raditi na **ARZACHU**.

ZAIBILAZNICA je bila objavljena u **PILOTEU**. U svojim počecima je taj omladinski tjednik bio prilično konzervativan, ali je jednoga dana René Goscinny pokazao divnu volju da se ta rutina promijeni. Crtači su bili oduševljeni. Svakog bi se tjedna nas tridesetorica, možda i više, nalazili u istoj sobi na redakcijskom sastanku. Ideje bi frcale dok broj ne bi bio napravljen. Neprestance smo tražili nove putove. Meni je to odlično leglo. Odmarao sam se od **BLUEBERRYJA** i crtao sam znanstvenofantastične ilustracije. Druillet mi nije prestajao govoriti "Znaš, trebao bi takvim stilom nacrtati strip." Odgovarao sam "Hoću, hoću ...", ali bio sam previše lijen i nisam daleko odmicao.

No ipak sam se jednoga dana odlučio, opustio sam uzde svojoj inspiraciji i na kraju sam dobio **ZAIBILAZNICU**. U to sam doba redovito ljetovao na otoku Ré. To je jedan vrlo ravan otok pa sam, koristeći klasičan humoristički postupak izokretanja vrijednosti, od njega napravio danteovski krajobraz. Tema se i nesvjesno nametnula, slike su se nizale i organizirale same od sebe.

Priča je jednostavna. Radi se o naizgled normalnim ljudima koji kreću na godišnji i naglo se nađu na zaobilaznici ... u svakom smislu te riječi. I tu počinju nevolje. Prispodoba je jasna: slijedite li utabane društvene putove, sve će biti dobro, ali ako ih napustite kako biste krenuli drugom stazom, zaobilaznicom, tad vas čekaju čudne pustolovine i nitko ne zna kamo će vas odvesti ...

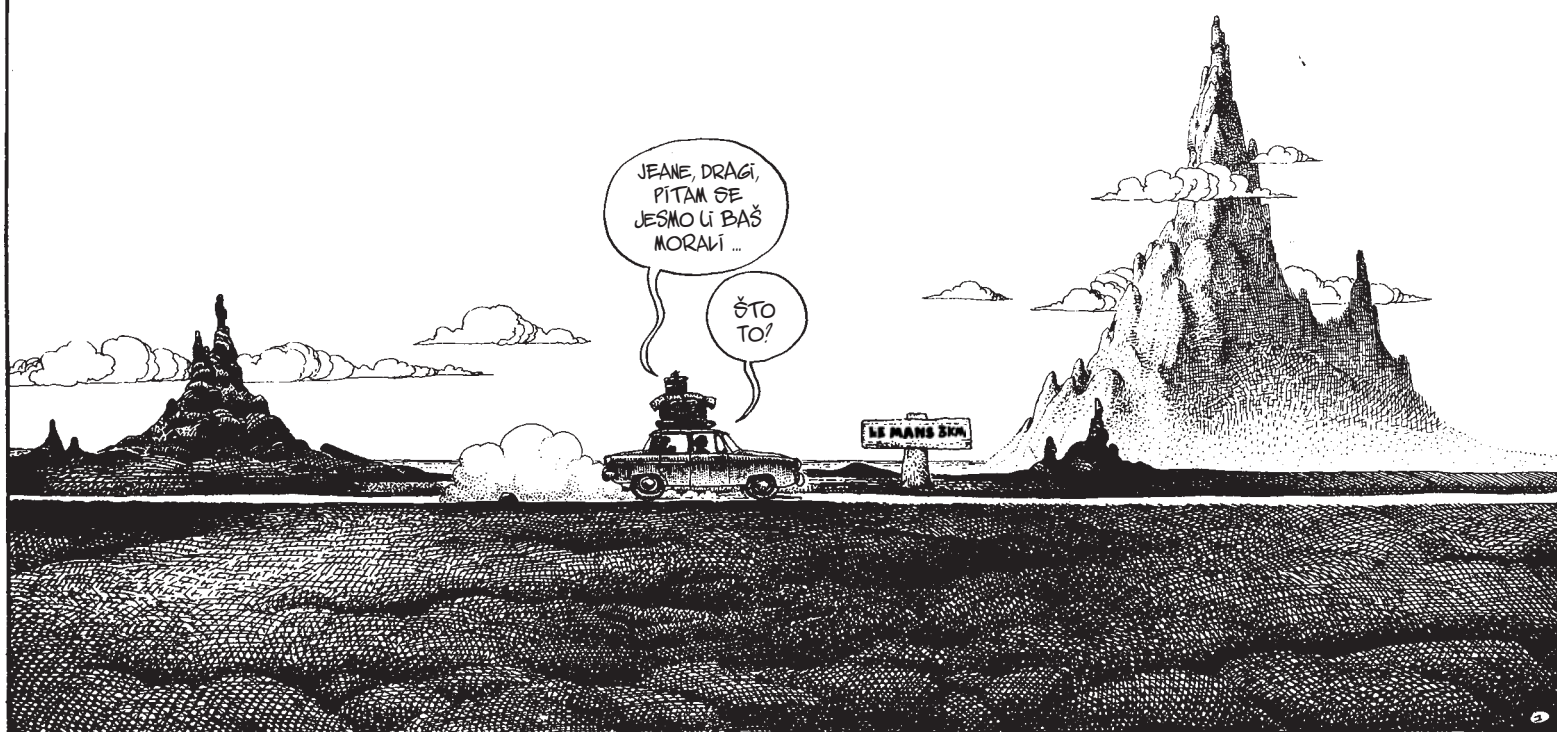
MGEBIUS

1991.

ZAIBILAZNICA

ILI: POLUPOREMEĆENE NEZGODE JEDNE MALE OBITELJI TIJEKOM PUTOVANJA
AUTOMOBILOM PREKO FRANCUSKE S NAKANOM DA SE PUN MJESEC PRAZNIKA
PROVEDE NA OTOKU RÉ.(1)
ROMANSTIRANI DOKUMENTARAC KOJI JE PEROM NACRTAO JEAN GIRAUD UZ
ZABRINJAVAJUĆU ODSUTNOST SCENARIJA, ŠTO JE ZASLUGA ISTOGA.(2)

(1) SVAKU SLIČNOST IZMEĐU STVARNIH OSOBA I ONIH KOJE ĆETE VIDJETI U PRIČI BILO JE JAKO TEŠKO POSTIĆI.

(2) TAKOĐER TREBA NAPOMENUTI DA JE PRIČA KOJA SLIJEĐI NACRTANA U ZADANOME ROKU I PRIPADA RUBRICI "SVATKO ZNA SVOJE". (OP.US.)

NO, PA
KRENUTI
ZAOBILA-
ZNICOM!

VELIKE PROMETNICE
SU POSTALE
PREOPASNE, DUŠO,
... NOVINE, RADIO
I TV TO STALNO
SPOMINJU, ... JEST,
ZNAM DA JE OVA
SPOREDNA CESTA
POMALO JEZIVA,
ALI ...

... VIDIŠ, NE SAMO
DA NAM POVEĆAVA
MOGUĆNOST
OPSTANKA, VEĆ
NAM DAJE I PRILIKU
DA VRLUDAMO OVIM
DIJELOM FRANCUSKE
ŠTO GA PARIŽANI
POPUT NAS TAKO
SLABO POZNAJU
(TREBA PRIZNATI)

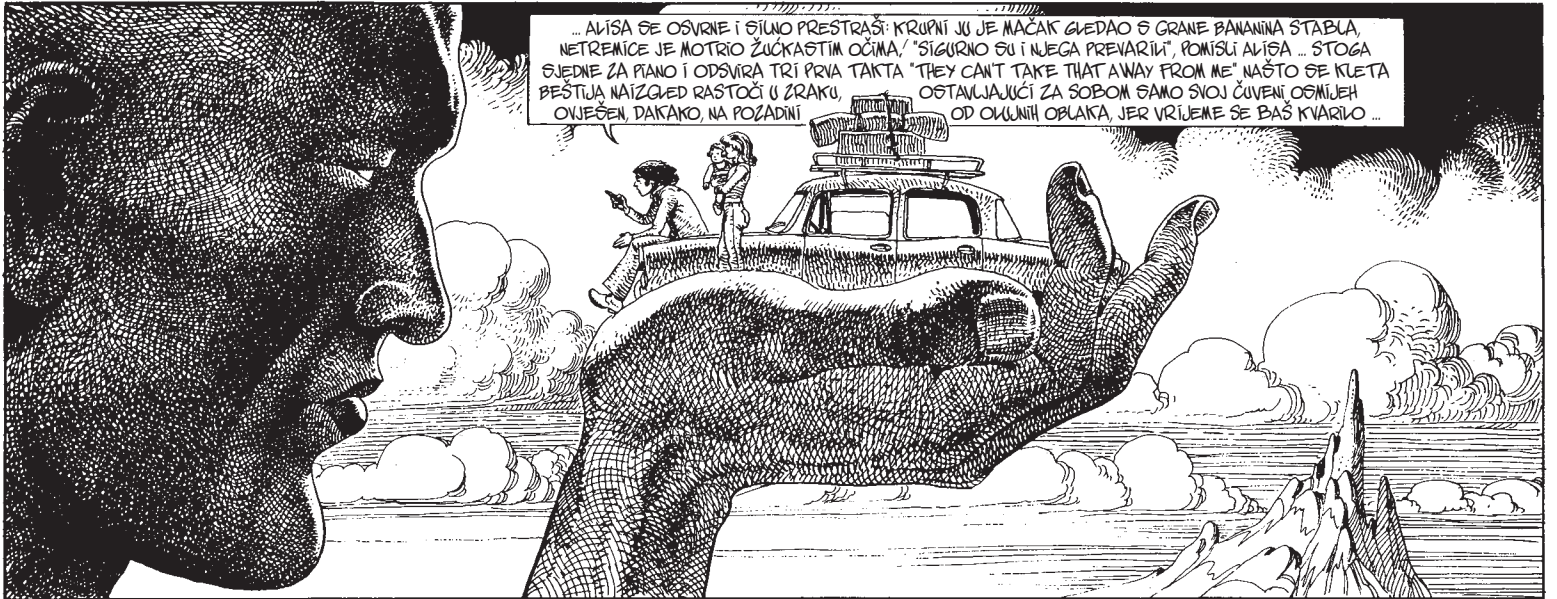
TO STOJI, NO JESMO
LI ZAISTA PROFITIRALI?
... POGINUTI U
PROMETNOJ NESREĆI
TAKO JE BANALNO DA
JE GOTOVO U TJESNO,
DOK OVO SAD ... (1)

ALI ... MA ŠTO
SE TO ZBLIVA?

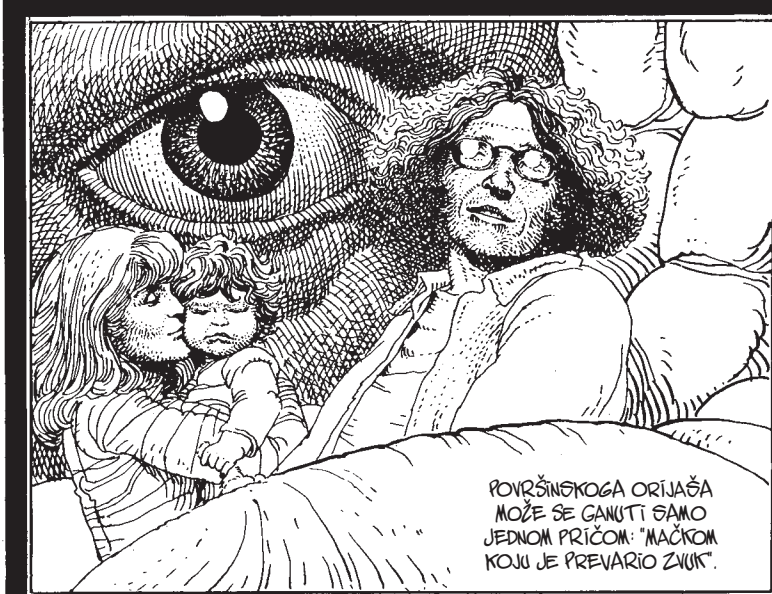
(1) TROTOČKA OVOJ REČENICI DAJE
JEDAN ZLOKOBAN PRIZVUK KOJEG ĆE
OPRAVDATI ONO ŠTO SLIJEDI.

KO JE
TAJ TIP?

P...
POVRŠINSKI
ORIJAS!

... ALISA SE OSVRNE I SJUHO PRESTRAŠI: KRUPNI JU JE MAČAK GLEDAO S GRANE BANANINA STABLA, NETREMICE JE MOTRIO ŽUČKASTIM OČIMA, 'SIGURNO SU I NJEGA PREVARILI', POMISLI ALISA ... STOGA SUDNE ZA PIANO I ODSVIRA TRI PRVA TAKTA "THEY CAN'T TAKE THAT AWAY FROM ME" NAŠTO SE KLETA PEŠTIJA NAIZGLED RASTOČI U ZRAKU, OŠTAVLJAJUĆI ZA SOBOM SAMO SVOJ ČUVENI OSMIJEH ONJEŠEN, DAKAKO, NA POZADINI OD OLUJNIH OBLAKA, JER VRIJEME SE BAŠ KVARILO ...

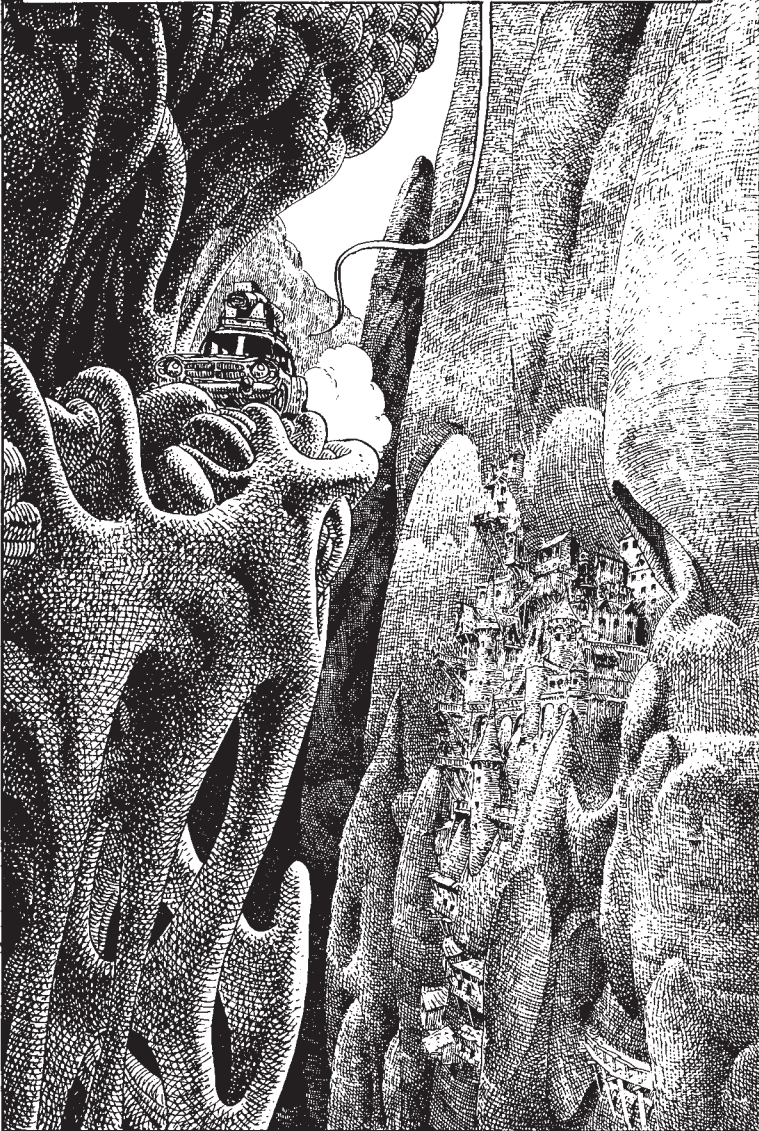
POVRŠINSKOGA ORIJAŠA MOŽE SE GANUTI SAMO JEDNOM PRIČOM: 'MAČKOM KOJU JE PREVARIO ZVUK'.

NA TREKUTAK SAM POMISLIO KAKO ĆE NAS ZDROBITI U SVOJOU GOLEMOJ ŠACI ... ALI NE, KOLIKO GOD GLUP BIO, NA POVRŠINSKOGA ORIJAŠA, ZA RAZLIKU OD NJEGOVA SRODNIKA PODZEMNOGA ORIJAŠA, IPAK DJELOJU ODREĐENE VRSTE STAROMODNE POEZIJE, ... NO, IPAK ME OVAJ PRVI INCIĐENT TEMELJITO UZNEMIRIO I NE SLUŽI NA DOBRO PO OSTATAK PUTOVANJA ... DUG JE PUT DO OTOKA RÉ I BLAGOTVORNOGA ODMORA TIJEKOM PRAZNIKA, KAD SE SAMO SJETIM SVIH ONIH GLASINA KOJI KRUŽE O BANDI RAČUNALODLAKA, KOLONAMA DROGANAMA SLUŠENIH MUČITELJA TE SVAKOM LONCU POKLOPACA, ... PA ZASJEDE PREBIJAČA SIROTIJE, ... PREPRIJEČIVAČI PROLAZA, ... ZAGADIVAČI NADE, ... A NISAM ČAK SPOMENIO NI MARIJU-TEREZIJU KOWALSKI, PARMESKU KARTUZIJANKU I NJEZINU BANDU LAŽNIH FRAKTURA ... PA ONDA SVI ONI AMATERI KOJI BI TEK HTJELI STEĆI IME, PA ODRONI, ZAPUSI VETRA, GORKE TRAVE, MIKROBI I MUTIRANE BAKTERIJE ... AH, U KAKVIM SAMO VREMENIMA ŽIVIMO! BOGOVI SU POSEGNULI U SVOJE ZAVIJE I NE OBUZDAVAJU SE VIŠE TE TAKO ZADAJU SVAKOJAKE PROBLEME STATISTIČARIMA.

TAKO JE, ... NESIGURNOST Vlada NAŠIM SAVANAMA ... TO SE NE MOŽE PREČESTO PONOVITI!

VEĆ SE NEKOLIKO SATI VOZIMO BEZ VAŽNIJEG INCIDENTA I SVE BI BILLO DOBRO DA NIJE OVIH VRTOGLAVIH PONORA!

ZANIMLJIVO: NA TRI KILOMETRA SMO OD LE MANSA, A OVIH KLANACA UOPĆE NEMA NA KARTI!

NORMALNO, DRAGA MOJA, POŠVE SU NOVI, A TO JE STARA KARTA!

OHO, ALI IZNEENADA SAM PRIMIJETIO KAKO SE IGLA POKAZIVAČA GORIVA PRIBLIŽAVA NULI!

A KAKO JEDNA NEVOJJA NIKAD NE STIŽE SAMO, ETO NAS BAŠ NAPADA BANDA DIVLJIH PREPRIJEČIVAČA PROLAZA!

JASNO, SVE TO SAD IZGLEDA PRILIČNO DAVEKO I ČINJENICA ŠTO SAM OVDJE, U MOJE MALOME, UDOBNOJ I TOPLOM STUDIJU, UGODNO SMJEŠTEN ZA SVOJ RADNI STOL DOK VAM PRIČAM INCIDENTE KOJIMA JE PUTOVANJE BILLO POSUTO, DOKAZUJE DA SMO SE IZVUKLI ŽIVI I ZDRAVI.

MEDUTIM, JASNO SE SJEĆAM KAKO JE, DOK SE STVAR ZBIVALA, U MENI PREVLAĐAVAO OSJEĆAJ NEMIRA POMIJEŠAN S UPORNOM I ČEMERNOM MISLI KAKO MI JE KUĆNO POSLEDNJI ČAS ... ŠTO SE MOJE ŽENE TIČE, KOJA JE BEZVOLJNO SJEDILA NA STRAŽNJEMU SJEDALU S NAŠOM KĆERU, I ONA SE OSJEĆALO POPRILIČNO CRNO.

A TKO BI NAS I MOGAO OKRIVITI ŠTO SMO TAKO REAGIRALI? SIGURNO NE ONI MEĐU VAMA KOJI SU SE VEĆ SUKOBILI S NEKOM OD DIVLJIH BANDI PREPRIJEČIVAČA PROLAZA ... JOŠ MANJE ONI KOJI SU TO PREŽIVJELI, HA HA HA!

OJAČANI POMIŠLJU KAKO NAS NITKO NE MOŽE OKRIVITI, DVIJE ILI TRI MINUTE VALJALI SMO SE U STRAHU, MELANKOLIJI I TOME SLIČNIM RASPOLOŽENJIMA ...

NO, POZOR! NE VIŠE OD TRI MINUTE JER NISAM ZAVRŠIO CIJELE GODINE RADIO NA PUSTOLVINAMA PORUČNIKA **BLUEBERRYJA** (HVALA VAM NA LIJEPIM PISMIMA) KOJI SE KAO POBJEDNIK IZVLAČI I IZ NAJBEZIZGLEDNIJIH SITUACIJA, IAKO SE NA KRAJU ZADNJE EPIZODE MORAMO PITATI HOĆE LI SE OPET USRJETI IZVUČI, ŠTO ĆETE, DRAGI MALI PRIJATELJI, DOZNATI NASTAVITE LI U "**PILOTEU**" ČITATI UZBUDLJIVE PUTOLOVINE PORUČNIKA **BLUEBERRYJA** ... OVAJ ...

DAKLE, PO UZORU NA TOGA MOMKA, ODLUČIO SAM ORGANIZIRATI SVOJU OBRANU ...

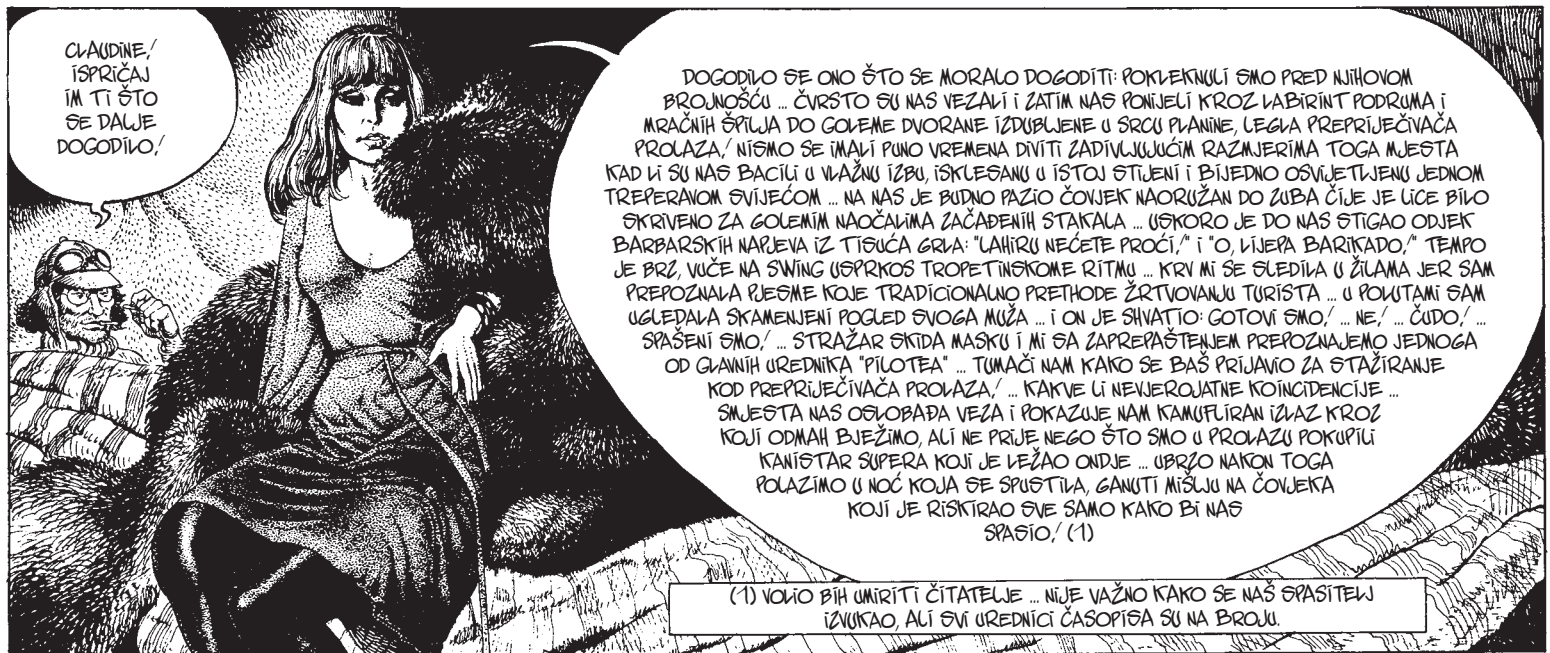
OVIH SAM NEKOLIKO ORUŽJA PRONAŠAO U DNO PRTLJAŽNIKA: NOŽ S DVIJE OŠTRICE, LASER S UGRABENOM ELEKTROSTATSKOM INDUKCIJOM, NAŽALOST LAŽAN, DVIJE M.A.T. STROJNICE I TRI STOTINE ŠARŽERA (USPOMENA NA MOJU SUŽBU U ALŽIRU) TE SANDUK RUČNIH GRANATA KOJE JE NETKO ZAPORAVIO U MOJE STUŽIŠTU TIJEKOM ZBIVANJA IZ SVIBNJA '68 ... I TO JE SVE!

KAKO SAM SAMO ZAŽALIO ŠTO NISAM POSTUPIO KAO GOTLIB KOJI JE UGRADIO KUPOLU S DVIJE STROJNICE KALIBRA 12/7 NA KROV SVOGA OKLOPJENOGA RENAULTA DAUPHINE.

OSTAJE ČINJENICA DA JE BORBA BILA OGORČENA KAKO I MORA BITI.

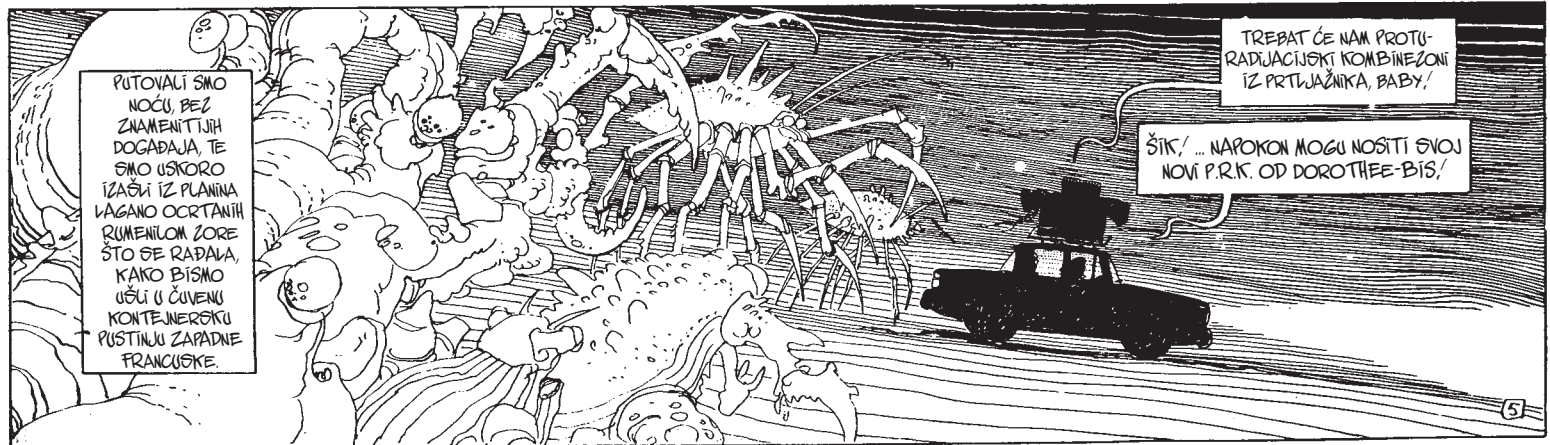
TOUJOURS EST-IL QUE LE COMBAT FUT TOUT CE QU'IL Y A D'APRÈS!

CLAUDINE,
ISPRIČAJ
IM TI ŠTO
SE DALJE
DOGODILO!

DOGODILO SE ONO ŠTO SE MORALO DOGODITI: POKLEKNULI SMO PRED NJIHOVOM
BROJNOŠĆU ... ČVRSTO SU NAS VEZALI I ZATIM NAS PONIJELI KROZ LABIRINT PODRUMA I
MRAČNIH ŠTILJA DO GOLEME DVORANE IZDUBLJENE U SRCU PLANINE. LEGLA PREPRIJEČIVAČA
PROLAZA, NISMO SE IMALI PUNO VREMENA DIVITI ZADIVLJUJUĆIM RAZMJERIMA TOGA MJESTA
KAD LI SU NAS BACILI U VLAŽNU IZBU, ISKLESANU U ISTOJ ŠTIJENI I BIJEĐNO OSVIJETLJENU JEDNOM
TREPETAJOM SVIJEĆOM ... NA NAS JE BUDNO PAZIO ČOVJEK NAORUŽAN DO ZUBA ČIJE JE LICE BILLO
SKRIVENO ZA GOLEMIM NAOČALIMA ZAČADENIH STAKALA ... USKORO JE DO NAS STIGAO ODJEK
BARBARSkih NARJEVA IZ TISUĆA GRLA: "LAHIRU NEĆETE PROĆI," I "O, LIJEPA BARIKADO," TEMPO
JE BRZ, VUČE NA SWING (USPRKOS TROPETINOKOME RITMU ... KRVI MI SE SLEDILA U ŽILAMA JER SAM
PREPOZNAVLA PJEŠME KOJE TRADICIONALNO PRETHODE ŽRTVOVANJU TURISTA ... U POWTAMI SAM
UGLEDALA SKAMENITI POGLAD SVOGA MUŽA ... I ON JE SHVATIO: GOTOVI SMO! ... NE! ... ČUDO! ...
SPAŠENI SMO! ... STRAŽAR SKIDA MASKU I MI SA ZAPREPAŠTENJEM PREPOZNAJEMO JEDNOGA
OD GLAVNIH UREDNIKA "PILOTEA" ... TUMAČI NAM KAKO SE BAŠ PRIJAVIO ZA STAŽIRANJE
KOD PREPRIJEČIVAČA PROLAZA, ... KAKVE LI NEVJEROJATNE KOINCIDENCIJE ...
SMJESTA NAS OSLOBODA VEZA I POKAZUJE NAM KAMUFLIRAN IZLAZ KROZ
KOJI ODMAH BJEŽIMO, ALI NE PRIJE NEGO ŠTO SMO U PROLAZU POKUPTILI
KANISTAR SUPERA KOJI JE LEŽAO ONDJE ... UBRZO NAKON TOGA
POLAZIMO U NOĆ KOJA SE SPUSTILA, GANUTI MIŠLUJU NA ČOVJEKA
KOJI JE RISKIRAO SVE SAMO KAKO BI NAS
SPAŠIO! (1)

(1) VOJO BIH UMIRITI ČITATELJE ... NIJE VAŽNO KAKO SE NAS SPAŠITELJ
IZVUKAO, ALI SVI UREDNICI ČASOPISA SU NA BROJU.

PUTOVALI SMO
NOĆU, BEZ
ZNAMENITIJIH
DOGAĐAJA, TE
SMO USKORO
IZAŠLI IZ PLANINA
LAGANO OCRTANIH
RUMENILOM ZORE
ŠTO SE RABALA,
KAKO BISMO
USLI U ČUVENU
KONTEJNERSKU
PUSTINJU ZAPADNE
FRANCUSKE.

TREBAT ĆE NAM PROTU-
RADIJACIJSKI KOMBINEZONI
IZ PRTLJAŽNIKA, BABY!
ŠIK! ... NAROKON MOGU NOSITI SVOJ
NOVI P.R.K. OD DOROTHEE-BIS!

U TOJ SMO PUSTINI NAZOČILI PRIZORU KOJI JE U ISTO VRIJEME BIO I BOLAN I SMIJESAN ... BILO JE DESET UJUTRO, LAGANA GLAD NAS JE MORILA PA SMO SJELI ZA JEDAN PRISTOJAN ZAJUTRAK, U HLADU GOLEME HRPE BETONSKIH KONTEJNERA.

U ČEMU JE SVRHA OVIH KOMBINEŽONA? POLIO SAM SE KAKAOM I UŠAO MI JE U CIPELE, SVE TO ZBOG ONOG ATOMSKOG OTPADA!

A ŠTO BI TI HTIO? SAD KAD JE MORSKO DNO PUNO, NEGDJE MORAJU ODLAGATI IZOTOPE!

E, DA, ... PROGRES, IDE ŽIVOT DOK SE NE RAZBIJE ...

TAKO JE!

JOŠ MALO KAŠE?

IZNENADA, BAŠ KAD SMO PONOVO KRENULI NA PUT.

HEJ, VI TAMO!

VI ŠTE TI KOJI STE MALOČAS JELI POKRAJ PUTA? ODGOVORITE!

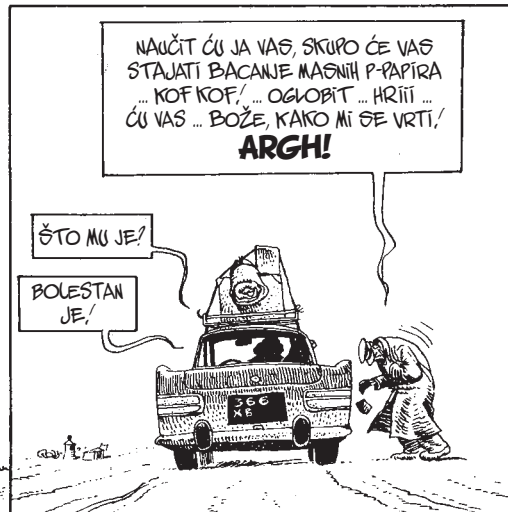
PRIZNAJEM, SUŠBENICE ...

NAUČIT ĆU JA VAS, SKUPO ĆE VAS STAJATI BACANJE MAŠNIH P-PAPIRA ... KOF KOF! ... OGLOBIT ... HRITI ... ĆU VAS ... BOŽE, KAKO MI SE VRTI!
ARGH!

ŠTO MU JE?

BOLESTAN JE!

POKLEKNUO JE OD SMRTOSNE DOZE RADIJACIJE, NIJE IMAO VREMENA NI PRIBLJEŽITI NAŠ REGISTRASKI BROJ! ... KAKVA ŠREĆA!

OPASAN JE POSAO SUŠBENIKA NADGLEDANJA OKOLIŠA ...

ALI ZAHVALJUJUĆI NJIMA NEMA VIŠE TOLIKO MAŠNIH PAPIRA UOKOLO.

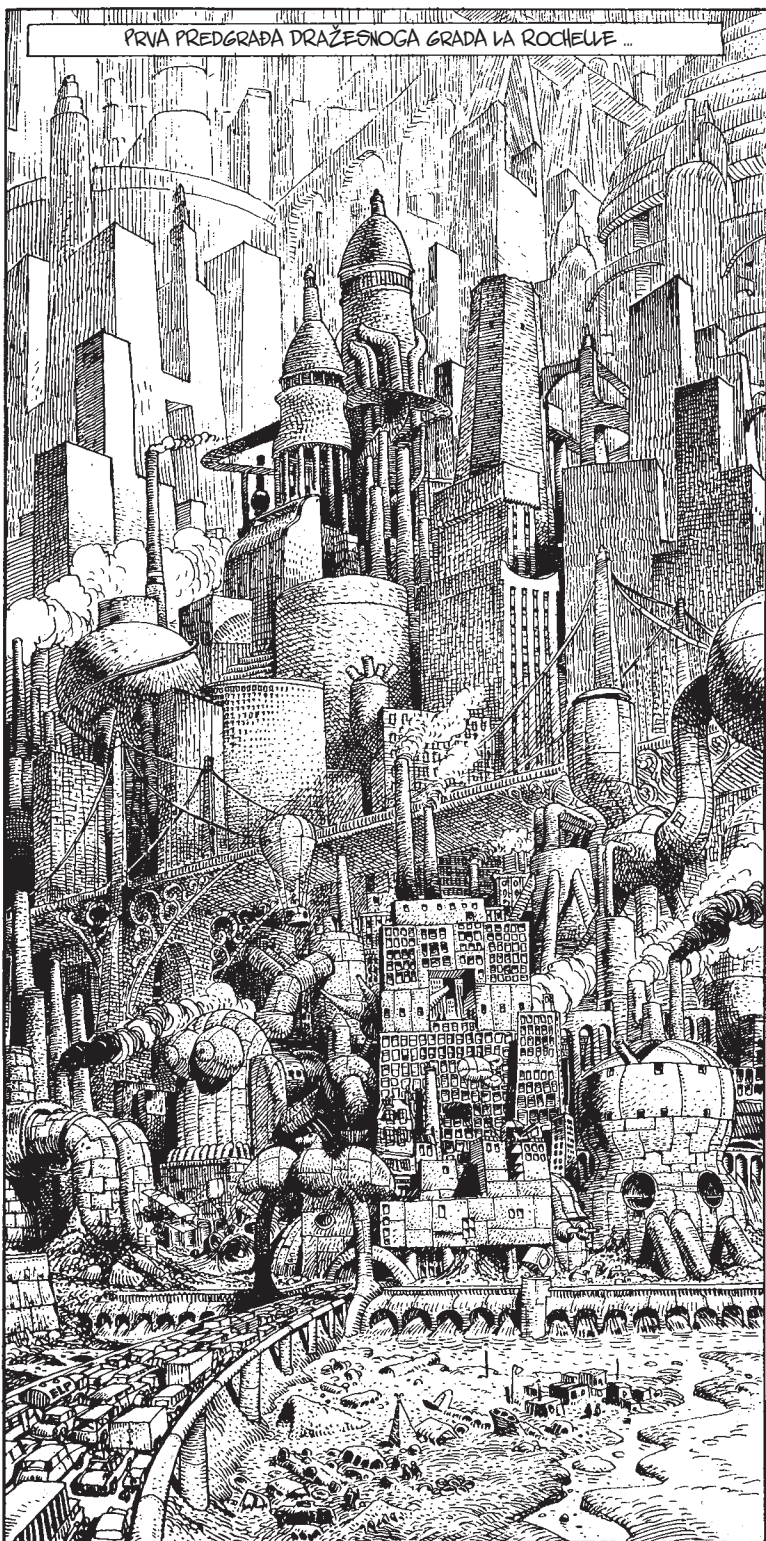
I KAŽE SE REGISTRASKI, A NE REGISTRASKI.

PFFF!

OSTATAK PUTOVANJA VAM NE VRIJEDI NI PREPRIČAVATI ... OSIM MOŽDA OTKRICE
SABLASNE TAJNE VJECNICE U TOURSU. ALI TO BIH RADIJE ZABORAVIO, A ONOGA
KIDNAPIRANJA ŠTO JE ZADEŠILO JEDNO OD NAS SE GOTOVO I NE SJEĆAM ...
UOSTALOM, KAKVE VEZE IMAJU STRAHovi KOJE SMO TIH SATI MORALI PRETRIJETI
KAD SE NA KRAJU ŠVE IPAK DOVELO U RED I KAD SE NAŠE PUTOVANJE MOGLA
OKONČATI NA RADOŠT SVIJU! ... KAKO BILO, STVAR JE DOKAZANA:
FRANCUSKA JOŠ UVIJEK IMA NAJBOLJU MREŽU
ŠKOLNIH CESTA NA SVIJETU ...

PRVA PREDGRADA DRAŽESNOGA GRADA LA ROCHELLE ...

... POSLIJE, U PRISTANIŠTU, GROŽNIČAVO ČEKANJE ... USKORO ĆE NAS
TRAJEKT PREBACITI DO OTOKA RÉ ČIJI SE OBRISI JASNO VIDE U
DALJINI ... OTOK RÉ GDJE ĆEMO OD JUTRA DO VEČERI **PROVODITI**
LIJEPE **PRAZNIKE** I DOŽIVJAVATI NOVE PUSTOLOVINE, ALI, KAKO JE TO
LIJEPO REKAO KIPLING: "TO JE VEĆ NEKI DRUGI STRIP".

